

Z d o ś w i a d c z e ń   z a g r a n i c z n y c h Nowe spojrzenie na politykę wobec narkotyków - wyjście poza alternaty- wę: prohibicja lub legalizacja.

Dawid F. Duncan, Dr.P.H. C.A.S.¹

Centrum Badań nad Alkoholizmem i Uzależnieniami: Brown University USA

CO TO JEST POLITYKA WOBEC NARKOTYKÓW?

Przy rzadkich okazjach, gdy ludzie myślą o polityce wobec narkotyków, pojawia się tendencja do rozważania dwóch wyłącznie możliwości: kontynuacji „wojny o narkotyki” lub legalizacji aktualnie nielegalnych środków. Jak wykazali to Klinenberg i Lewis, również politykę Białego Domu w tej kwestii charakteryzuje podobnie ograniczone spojrzenie. Różnice w kwestii polityki wobec narkotyków między osobistościami tak odmiennymi jak Reagan i Clinton mogą być zredukowane wyłącznie do różnic w retoryce. Żaden z nich nie dostrzega realnej alternatywy dla prohibicji, wykluczając niemożliwą do przyjęcia z powodów politycznych legalizację narkotyków.

Obecnie powinno już być oczywiste, że osiemdziesięcioletni eksperyment naszego państwa z prohibicją narkotyków nie powiódł się. Zarówno heroina, jak i kokaina są bardziej rozpowszechnione obecnie, niż w roku 1914, gdy przyjmowano Ustawę Harrisona. Powstał wielki i pelen przemocy czarny rynek, wysysający miliardy dolarów z legalnej gospodarki. Niepowodzenie to nie powinno nas skłaniać w kierunku nieregulowanego, wolnego rynku heroiny, kokainy i marihuany.

Przy określaniu polityki wobec narkotyków mamy do wyboru wiele możliwości i powinniśmy je wszystkie rozważyć. Rozpocznijmy te rozważania w sposób następujący: polityka organów władzy publicznej wobec narkotyków może dotyczyć produkcji, dystrybucji lub posiadania narkotyku lub zestawu narkotyków. Polityka wobec narkotyków w aspekcie produkcji, może dotyczyć kwestii takich jak: komu wolno jest produkować narkotyki, jak wiele narkotyków może być produkowanych, w jakich dawkach, jaka może być ich moc i jakość (czystość)?

Polityka dotycząca dystrybucji określa odpowiedzi na pytania: kto może sprzedawać narkotyki? komu można sprzedawać narkotyki? na jakich warunkach narkotyki mogą być sprzedawane?

W aspekcie posiadania, polityka wobec narkotyków dotyczy kwestii takich jak: kto może posiadać narkotyki? i w jakich sytuacjach posiadanie i używanie narkotyków jest dozwolone?

Prohibicja jest tylko jedną z opcji polityki wobec narkotyków i dotyczy może produkcji, dystrybucji lub posiadania narkotyków. Inną możliwością jest ograniczanie - polityka zmniejszania osób i instytucji, które mogą produkować, dystrybuować lub posiadać narkotyki, poprzez ustanowienie reguł wyłączności lub dostępności. Ograniczenie dostępności oznaczać może, iż narkotyk może być podawany tylko na podstawie zalecenia lekarskiego - recepty. Reguła wyłączności oznaczać może np. zakaz posiadania narkotyków przez młodocianych.

Polityka zniechęcania oznacza wykorzystywanie środków rządowych (łącznie z podatkami) do przekonywania obywateli aby nie zajmowali się produkcją czy dystrybucją narkotyków oraz ich nie posiadali. Przepisy dotyczące produkcji czy dystrybucji środków stanowią reguły uczciwego handlu i czystości produkowanych środków.

Zachęcaniem można określić politykę mającą na celu skłonienie obywateli do wyboru produkowanych, dystrybuowanych lub posiadanych narkotyków.

Subsydiowanie narkotyków miałoby na celu dostarczanie pomocy tym, którzy produkują, dystrybuują lub kupują narkotyki. Jeszcze inną opcją jest określenie wymogów w zakresie produkowania, dystrybuowania lub używania narkotyków.

Dla przykładu, polityka wobec alkoholu określa, kto może produkować i sprzedawać alkohol oraz gdzie można go sprzedawać, określając zarazem, iż dostęp do niego mają tylko dorośli, wyłączając dzieci oraz kierowców pojazdów mechanicznych. Obecnie produkcja, dystrybucja i konsumpcja marihuany jest ogólnie zakazana, poza bardzo nielicznymi wyjątkami dotyczącymi ograniczonej produkcji, dystrybucji i posiadania dla potrzeb badawczych. Produkcja i dystrybucja szczepionek podlega restrykcjom, podczas gdy zachęca się do ich stosowania. Stosowanie chloru w wodociągach publicznych jest obowiązkowe, a jego

produkcja w pewnym zakresie regulowana, podczas gdy posiadanie chloru nie jest ograniczone przez żadne przepisy ogólnie obowiązujące.

Zmiany w polityce naszego kraju wobec narkotyków nie następują dzięki pojedynczemu aktowi prawnemu przyjętemu przez Kongres, który zmieni politykę prohibicji na inną, jednym pociągnięciem prezydenckiego pióra. Raczej, będziemy świadkami stopniowej kumulacji zmian. Mogą one obejmować odejście od prohibicji ku reglamentacji używania heroiny w przypadku zarejestrowanych osób uzależnionych, zniechęcanie do używania kokainy i ograniczenie jej używania tylko do kręgu osób dorosłych oraz wprowadzenie regulacji dotyczących sprzedaży marihuany. Prawdopodobnie zobaczymy też, iż niektóre z tych działań podjęte będą najpierw na próbę, na poziomie stanu czy społeczności lokalnej. Możliwości istnieją i musimy poważnie rozważyć ich pełen wachlarz. Jeśli tak zrobimy, nie musimy pozostawać pełni cynizmu w kwestii przyszłej polityki Stanów Zjednoczonych wobec narkotyków.